Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

7. november 2018 *

Apellatsioonkaebus – Riigiabi – Tühistamishagi – Vastuvõetavus – Portugali ametiasutuste abi finantseerimisasutuse Banco Espírito Santo SA kriisilahenduseks – Sildpanga asutamine ja kapitaliseerimine – Euroopa Komisjoni otsus, millega tunnistatakse abi siseturuga kokkusobivaks – Põhjendatud huvi – Liikmesriigi kohtule esitatud hagi, milles palutakse Banco Espírito Santo kriisilahenduse otsus tühistada

Kohtuasjas C-544/17 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 18. septembril 2017 esitatud apellatsioonkaebus,

BPC Lux 2 Sàrl, asukoht Senningerberg (Luksemburg), ja teised kaebajad, kelle nimed on esitatud apellatsioonkaebuse lisas, esindajad: *solicitor* J. Webber, *solicitor* M. Steenson, *barrister* B. Woolgar ja K. Bacon, *QC*,

apellandid,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn ja P.-J. Loewenthal,

kostja esimeses kohtuastmes,

Portugali Vabariik

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: asepresident R. Silva de Lapuerta esimese koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J.-C. Bonichot, E. Regan (ettekandja), C. G. Fernlund ja S. Rodin,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

on teinud järgmise

otsuse

1 Apellatsioonkaebuses paluvad apellandid tühistada Üldkohtu 19. juuli 2017. aasta otsus BPC Lux 2 jt *vs.* komisjon (T-812/14, ei avaldata, edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus“, EU:T:2017:560), millega Üldkohus jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata hagi, milles paluti tühistada komisjoni 3. augusti 2014. aasta otsus C(2014) 5682 final, riigiabi SA.39250 (2014/N) – Portugal – Banco Espírito Santo kriisilahendus (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

2 Apellandid on Banco Espírito Santo SA (edaspidi „BES“) allutatud nõuetega võlausaldajad, kellele kuuluvad teise madalama järgu nõuded.

3 2014. aasta mais jõudis Banco de Portugal (Portugali pank) Espírito Santo International SA grupis auditit läbi viies järeldusele, et viimane oli raskes finantsilises olukorras, mis võis mõjuda negatiivselt BESi – milles ta oli enamusaktsionär – maksevõimele.

4 BES avaldas 30. juulil 2014 oma 2014. aasta esimese poolaasta tulemused, millest ilmnes suur finantskahju. Sellele järgnes 2014. aasta juulis oluline hoiuste vähenemine.

5 Selles kontekstis otsustasid Portugali ametiasutused algatada BESi suhtes kriisilahendusmenetluse, mille raames asutati ajutine krediidiasutus ehk „sildpank“, kellele kanti üle BESi elujõuline äritegevus. Pärast seda varade ja kohustuste ülekandmist sildpangale pidid ülejäänud varad ja kohustused jääma BESile, mida edaspidi nimetati „likvideeritavaks ühinguks“.

6 Portugali ametiasutused teatasid 3. augustil 2014 Euroopa Komisjonile 4899 miljoni euro suurusest riigiabikavast, mida oli Fundo de Resolução (kriisilahendusfond, Portugal) vahendusel rakendatud ja mille eesmärk oli teha sildpangale algkapitali sissemakse. Seoses sellega esitasid Portugali ametiasutused komisjonile ka kaks Portugali panga aruannet: esiteks hinnang BESi kriisilahenduseks mõeldud võimalustele, mille järeldus oli, et sildpanga asutamine oli ainus lahendus, mis võimaldas säilitada Portugali Vabariigi finantsstabiilsuse, ja teiseks BESi kriisilahenduse läbiviimise menetluse kirjeldus. Seejärel esitasid Portugali ametiasutused komisjonile seoses sildpanga ja likvideeritava ühinguga võetavad kohustused, mis puudutasid nende nõuetekohast likvideerimist. Nende kahe ettevõtja ühised kohustused hõlmasid olemasolevate varade haldamist, palkadele ülemmäära kehtestamist, osaluste omandamise, kupongimaksete ja dividendide maksmise keelamist ning riigiabi toel reklaami tegemise keelamist.

7 Samal päeval võttis komisjon esialgse menetluse tulemusel ELTL artikli 108 lõike 3 alusel vastu vaidlusaluse otsuse, milles ta järeldas, et teatatud abi – 4899 miljoni euro suurune kapitalisüst, mille Portugali ametiasutused sildpanka tegid, ja nende ametiasutuste võetud kohustused kujutasid endast ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt siseturuga kokkusobivat riigiabi (edaspidi „vaidlusalune riigiabi“).

8 Portugali ametiasutuste võetud kohustuste puhul oli muu hulgas ette nähtud, et ühtegi aktsionäride ega allutatud võlakirjade omanike vara ega ühtegi hübriidinstrumenti ei või sildpangale üle kanda. Veel oli täpsustatud, et BESi likvideerimine pidi toimuma hiljemalt 31. detsembril 2016.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

9 Apellandid esitasid hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 12. detsembril 2014 ning milles nad palusid vaidlusaluse otsuse tühistada.

10 Üldkohus esitas 7. detsembril 2016 apellantidele küsimuse selle kohta, kas neil on vaidlusaluse otsuse tühistamiseks põhjendatud huvi.

11 Apellandid vastasid Üldkohtu küsimusele 23. jaanuaril 2017.

12 Üldkohus jättis vaidlustatud kohtumäärusega hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, olles eelnevalt omal algatusel tuvastanud, et apellantidel puudub vaidlusaluse otsuse tühistamiseks põhjendatud huvi. Üldkohus leidis, et komisjoni esitatud vastuväite osas, mille kohaselt apellantidel puudus selle otsuse vaidlustamiseks hagemisõigus, polnud vaja seisukohta võtta.

Poolte nõuded

13 Apellatsioonkaebuses paluvad apellandid Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtumäärus;

– saata kohtuasi tagasi Üldkohtule uueks sisuliseks arutamiseks, ja

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

14 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, ja

– mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebus

Poolte argumendid

15 Apellandid esitavad üheainsa väite, mille kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et neil puudus vaidlusaluse otsuse tühistamiseks põhjendatud huvi.

16 Nagu vaidlustatud kohtumääruse punktidest 27 ja 33 selgub, väitsid apellandid Üldkohtus, et vaidlustatud otsuse tühistamine suurendaks märgatavalt tõenäosust, et nende poolt liikmesriigi kohtus BESi kriisilahenduse otsuse peale esitatud tühistamishagi rahuldatakse, mis tooks nende kasuks kaasa kas BESi kriisilahenduse otsuse tühistamise või õiguse nõuda kahju hüvitamist. Konkreetsemalt esitasid apellandid ühe Portugali advokaadi tõendi, milles olid üksikasjalikult välja toodud põhjused, miks vaidlusaluse otsuse tühistamine mõjutaks nimetatud riigisisest menetlust, kuigi sellel oli Üldkohtule esitatud hagi omast erinev ese. Seda tõendit pealegi esimeses kohtuastmes ei vaidlustatud.

17 Nagu on märkinud Euroopa Kohus 17. septembri 2015. aasta kohtuotsuse Mory jt *vs.* komisjon (C-33/14 P, EU:C:2015:609) punktides 68, 69 ja 79, on see, kui vaidlusaluse otsuse tühistamine liidu kohtu poolt võib anda isikutele mingit kasu liikmesriigi kohtule hagi esitamisel, sealhulgas kahju hüvitamise nõudes, põhimõtteliselt piisav alus liidu kohtule hagi esitamiseks põhjendatud huvi olemasolul. Vaidlustatud kohtumääruses ei ole seda põhimõtet eiratud.

18 Samas järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 34 ja 35, et tulenevalt sellest, et tema menetluses oleval asjal ja Portugali kohtu menetluses oleval asjal ei ole sama ese, ei mõjutaks vaidlusaluse otsuse tühistamine seda, kuidas Portugali kohus Portugali konstitutsiooniõiguse sätteid tõlgendab. Apellantide sõnul ei ole see mitte liidu kohtu ülesanne liidu õiguse alusel, vaid hoopis Portugali kohtute ülesanne Portugali õiguse alusel sellisele järeldusele jõuda. Niisiis toimis Üldkohus vääralt, kui asetas end liikmesriigi kohtu asemele, et hinnata liikmesriigi kohtus esitatud hagi põhjendatust.

19 Teise võimalusena väidavad apellandid, et kuigi Üldkohtul on õigus hinnata Portugali õigusel põhinevaid argumente, mille Portugali advokaat oma tõendis esitas, on selles hinnangus ilmselgelt moonutatud talle esitatud tõendeid.

20 Komisjon väidab vastustajana kõigepealt, et kui apellandid vaidlustavad Üldkohtu poolt Portugali õigusele antud tõlgenduse, siis selline tõlgendus kujutab endast faktiküsimust, mis põhimõtteliselt ei allu Euroopa Kohtu kontrollile. Euroopa Kohus ei ole pädev kontrollima, kas Üldkohus on liikmesriigi õigust moonutanud. See moonutamine peab ilmselgelt nähtuma Euroopa Kohtule esitatud toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata.

21 Käesoleval juhul ei selgita apellandid komisjoni hinnangul aga, milliseid fakte või tõendusmaterjale Üldkohus on moonutanud, ega näita, millise vea Üldkohus tegi, millest tulenevalt ta fakte või tõendeid moonutas. Vastupidi apellantide väitele ei järeldanud Üldkohus omal algatusel, et nende Portugali advokaadi poolt tema tõendis esitatud argumendid ei olnud põhjendatud. Üldkohus leidis nimelt, et kuna tema menetluses oleva asja ese erines Portugali kohtu menetluse esemest – mida apellandid ei vaidlustanud –, siis vaidlusaluse otsuse tühistamine ei saa mõjutada seda, kuidas Portugali kohus Portugali õigust tõlgendab. Järelikult on apellatsioonkaebus ilmselgelt vastuvõetamatu, kuna see puudutab faktiküsimust.

22 Edasi tuletab komisjon meelde, et just hageja peab tõendama oma põhjendatud huvi olemasolu. Hagi alusena käsitatavate väidete ja argumentide väljaotsimine ja kindlakstegemine selle lisadest ei ole Üldkohtu ülesanne, kuna lisadel on üksnes tõenduslik ja abistav funktsioon.

23 Kuigi käesoleval juhul väidavad apellandid, et vaidlusaluse otsuse tühistamine kinnitaks nende argumenti, et BESi kriisilahendus oli Portugali õiguse kohaselt ebaproportsionaalne, ei andnud nad nende põhjendatud huvi puudutavale küsimusele vastates selle kinnituse kohta ühtegi selgitust. Konkreetsemalt ei asunud apellantide poolt Üldkohtule selle kohta esitatud selgitused mitte selle vastuse tekstis, vaid ainult ühes Portugali advokaadi koostatud tõendis, mis asus vastuse lisas.

24 Apellandid olid vastuses oma põhjendatud huvi kohta veel märkinud, et vaidlusaluse otsuse tühistamine võimaldaks neil ka väita, et BESi kriisilahendus – ilma et sildpanga kapitaliseerimiseks oleks antud vaidlusalust riigiabi – ei oleks võimaldanud BESi maksejõuetust vältida. Kuid selles vastuses ei olnud ühtegi selgitust selle kohta, kuidas vaidlusaluse otsuse tühistamine võiks kaasa tuua BESi kriisilahenduse otsuse tühistamise või olla aluseks hiljem Portugali riigi või Portugali panga vastu esitatava vastutuse tuvastamise hagi esemele.

25 Lõpuks peab selleks, et tekiks põhjendatud huvi vaidlustada komisjoni otsus, liikmesriigi kohtusse esitatava vastutuse tuvastamise hagi edukus sõltuma selle otsuse peale esitatud tühistamiskaebuse edukusest, nagu see oli kohtuasjas, milles tehti 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Hagejad ei ole aga tõendanud sarnast seost nende taotlusel Üldkohtus toimunud vaidlusaluse otsuse tühistamise menetluse ja hüpoteetilise vastutuse tuvastamise hagi vahel, mille nad endi väitel võivad Portugali riigi ja Portugali panga vastu esitada, kui nende hagi, mille nad liikmesriigi kohtus kriisilahenduse otsuse peale esitasid, rahuldatakse.

26 Eriti – nagu Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktides 28–31 selgitas – võis apellantide nõuete väärtust mõjutada BESi kriisilahenduse otsus, mitte aga vaidlusalune otsus, mistõttu ei kohusta vaidlusaluse otsuse võimalik tühistamine Portugali riiki seda kriisilahenduse otsust muutma. Järelikult ei pruugi apellantidel olla põhjendatud huvi Portugali riigi või Portugali panga vastu liikmesriigi kohtus vastutuse tuvastamise hagi esitada.

27 Isegi kui vaidlusaluse otsuse tühistamine võiks kaasa tuua BESi kriisilahenduse otsuse tühistamise ja kui viimati nimetatud otsuse tühistamine võiks olla aluseks Portugali riigi ja Portugali panga vastu vastutuse tuvastamise hagi esitamisel, ei saa selline tulevikus esitatav hagi olla alus, millele apellandid võiksid vaidlusaluse otsuse tühistamise huvi olemasolu põhjendamisel tugineda. Nagu 17. septembri 2015. aasta kohtuotsuse Mory jt *vs.* komisjon (C-33/14 P, EU:C:2015:609) punktidest 56, 69 ja 79 tuleneb, on selline hagi puhtalt hüpoteetiline, kuna see sõltub edust liikmesriigi menetluses.

Euroopa Kohtu hinnang

28 Euroopa kohus on juba mitu korda leidnud, et füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi on vastuvõetav üksnes siis, kui viimati nimetatul on huvi vaidlustatud akti tühistamiseks. Selline huvi eeldab, et selle akti tühistamisel enesel võivad olla õiguslikud tagajärjed ja hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu (4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Andechser Molkerei Scheitz *vs.* komisjon, C-682/13 P, ei avaldata, EU:C:2015:356, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

29 Lisaks peab tühistamishagi puhul olema tekkinud huvi ja seda hinnatakse hagi esitamise kuupäeva seisuga (vt selle kohta 17. septembri 2009. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, punkt 65, ja 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Andechser Molkerei Scheitz *vs.* komisjon, C-682/13 P, ei avaldata, EU:C:2015:356, punkt 26).

30 Käesoleval juhul tuleb kõigepealt tagasi lükata komisjoni argumentatsioon, mille kohaselt on apellatsioonkaebus vastuvõetamatu osas, milles sellega vaidlustatakse Üldkohtu hinnang tema menetluses oleva hagi võimaliku mõju kohta tühistamishagile, mille apellandid liikmesriigi kohtule on esitanud.

31 Üldkohus on, tõsi küll, ainsana pädev fakte tuvastama ja neid hindama ning põhimõtteliselt analüüsima talle nende faktide kinnitamiseks esitatud tõendeid. Samas on Euroopa Kohtu pädevuses teostada kontrolli, kuna Üldkohus kvalifitseerib nende õigusliku laadi ja määrab sellest tulenevalt kindlaks õiguslikud tagajärjed. Seega küsimus, kas neid faktilisi asjaolusid ja tõendeid arvestades võib vaidlusaluse otsuse tühistamine liidu kohtu poolt anda apellantidele mingit kasu liikmesriigi kohtule hagi esitamisel – mis võib olla alus nende põhjendatud huvile liidu kohtule hagi esitades –, on õigusküsimus, mida Euroopa Kohus on pädev apellatsioonkaebuse läbivaatamisel kontrollima (vt analoogia alusel 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 68).

32 Veel tuleb tagasi lükata komisjoni argumentatsioon, mille kohaselt ei olnud apellandid piisavalt põhjendanud oma põhjendatud huvi olemasolu, kuna nende poolt Üldkohtus selle kohta esitatud selgitused ei asunud mitte nende vastuses küsimusele nende põhjendatud huvi kohta, vaid ainult selle vastuse lisas.

33 Euroopa Kohus on, tõsi küll, juba leidnud, et hageja peab oma põhjendatud huvi esinemist tõendama ning see on põhiline ja esmane tingimus iga kohtule esitatud hagi puhul (4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Andechser Molkerei Scheitz *vs.* komisjon, C-682/13 P, ei avaldata, EU:C:2015:356, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Et füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi oleks vastuvõetav, on eelkõige vaja, et hageja põhjendaks veenvalt, miks on ta huvitatud selle akti tühistamisest (4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Andechser Molkerei Scheitz *vs.* komisjon, C-682/13 P, ei avaldata, EU:C:2015:356, punkt 28, ja 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Binca Seafoods *vs.* komisjon C-268/16 P, EU:C:2017:1001, punkt 45).

35 Kuid nagu ilmneb vaidlustatud kohtumääruse punktidest 27 ja 33, väitsid apellandid Üldkohtu sellele küsimusele vastates, et vaidlustatud otsuse tühistamine suurendaks märgatavalt tõenäosust, et nende hagi, mille nad liikmesriigi kohtus BESi kriisilahenduse otsuse peale esitasid, osutub edukaks. Konkreetsemalt täpsustasid nad, et sellise edu tulemuseks oleks kas BESi kriisilahenduse otsuse tühistamine või nende õigus nõuda BESi ebaseadusliku kriisilahenduse tõttu tekkinud kahju hüvitamist.

36 Peale selle selgub apellantide vastusest nende põhjendatud huvi puudutavale küsimusele, et nad esitasid sellega seoses mitme lehekülje pikkuse argumentatsiooni. Eelkõige tuginesid nad Euroopa Kohtu ja Üldkohtu otsustele ning selgitasid lühidalt, kuid piisavalt, miks vaidlusaluse otsuse tühistamine sellele vastusele lisatud Portugali advokaadi tõendi kohaselt suurendaks märkimisväärselt nende poolt BESi kriisilahenduse otsuse peale liikmesriigi kohtule esitatud tühistamise hagi eduvõimalust. Eelkõige võimaldaks see, kui Üldkohus vaidlusaluse otsuse tühistab, neil nende endi sõnul ühelt poolt tugineda argumentidele, mille nad olid juba esitanud liikmesriigi kohtus ja mille kohaselt oli BESi kriisilahendus vastavalt Portugali õigusele ebaproportsionaalne, ning teiselt poolt esitada selle hagi raames argumendi, et kõnealuse riigiabi puudumisel ei oleks BESi kriisilahendusega suudetud maksejõuetuse ärahoidmise eesmärki saavutada.

37 Kuigi on tõsi ühelt poolt, et apellantide argumentatsiooni need osad, mis puudutavad nende põhjendatud huvi, ei ole esitatud mitte Üldkohtule saadetud vastuse enese tekstis, vaid selle vastuse lisas, ja teiselt poolt, et apellandid lisasid oma apellatsioonkaebuses asjaolusid, mida selles vastuses ei olnud, olid apellantide argumentatsiooni põhijooned selles osas siiski toodud ka kõnealuses vastuses eneses.

38 Arvestades nii apellantide vastusele küsimusele nende põhjendatud huvi kohta lisatud Portugali advokaadi tõendi kui ka muude asjasse puutuvate tõendite tõendusjõudu, ei saa apellantidele ette heita, et nad panid selle tõendi nimetatud vastuse lisasse, kuna tõendi eesmärk on muu hulgas edasi arendada argumentatsiooni nende põhjendatud huvi kohta ka Üldkohtu sellekohasele küsimusele vastates.

39 Kuna komisjon tahab oma argumentatsiooniga tõendada, et apellantide poolt esimeses kohtuastmes selleks esitatud dokumendid, et tõendada nende huvi vaidlusaluse otsuse peale hagi esitamiseks, olid ebapiisavad, siis puudutab see argumentatsioon järeldust, millele Üldkohus jõudis vaidlustatud kohtumääruses, mille kohaselt puudus apellantidel selles osas põhjendatud huvi. Seega tuleb nimetatud argumentatsiooni käsitleda käesoleva apellatsioonkaebuse raames esitatud ainsa väite põhjendatuse hindamise käigus.

40 Niisiis tuleb analüüsida, kas Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtumääruse punktides 34–36 õigusnormi, kui ta leidis, et kuna tema menetluses oleval asjal ja liikmesriigi kohtute menetluses oleval asjal ei ole sama ese, siis ei mõjutaks vaidlusaluse otsuse tühistamine mingil moel seda liikmesriigi kohtumenetlust ega tooks seega apellantidele mitte mingisugust kasu.

41 Vaidlustatud kohtumääruse nendest punktidest nähtub, et Üldkohus märkis, et liikmesriigi kohtumenetlus puudutas vaid küsimust kriisilahendusmenetluse kasutamise kooskõlast riigisisese õigusega, samas kui tema menetluses olev hagi puudutas vaid selle kriisilahendusmenetluse finantseerimise kooskõla liidu õigusega. Ta järeldas sellest, et see, kui tema ise hindab, kas komisjon järgis liidu õigust, ei mõjuta seda, kuidas Portugali kohus tõlgendab riigisisesest õigust, eriti küsimuses, kas on rikutud Portugali konstitutsiooniõigusega kaitstud proportsionaalsuse põhimõtet.

42 Euroopa Kohus on selles osas leidnud, et põhimõtteliselt võib poole huvi tühistamishagi vastu säilida, kui see võib olla aluseks võimalikule vastutuse tuvastamise hagile (20. juuni 2013. aasta kohtuotsus Cañas *vs.* komisjon, C-269/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:415, punkt 17).

43 Põhjendatud huvi esinemiseks piisab, kui kahju hüvitamise hagi võidakse esitada ja see ei ole ainult hüpoteetiline (vt selle kohta 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 79).

44 Euroopa Kohus on veel leidnud, et põhjendatud huvi tühistamishagi esitamiseks võib tuleneda liikmesriigi kohtus algatatud mis tahes menetlusest, milles liidu kohtus vaidlustatud akti võimalik tühistamine võib anda hagejale mingi eelise (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 81).

45 Põhjendatud huvi säilimist tuleb hinnata konkreetsest üksikjuhtumist lähtuvalt, võttes arvesse muu hulgas väidetava õigusvastasuse tagajärgi ja väidetavalt kantud kahju laadi (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Käesolevas asjas väidavad apellandid oma apellatsioonkaebuses, et nende kantav kahju väljendub selles, et nende võlakirjad jäid likvideeritavasse ühingusse, et kriisilahendusmenetluse tagajärjel said neist BESi võlakirjade omanike asemel sellise panga võlakirjade omanikud, kellel ei olnud väärtuslikku vara, kes ei saanud teha uusi tehinguid ja kelle tegevusluba pidi pärast lühikest likvideerimisperioodi kehtivuse kaotama. Seega kandsid nad olulist kahju ja nende õiguslik olukord oli muutunud. Nagu selgub nende vastusest Üldkohtu küsimusele nende põhjendatud huvi kohta ja selle vastuse lisast, väidavad apellandid, et nende finantskahju suurust arvestades ei ole nende olukord võrreldav olukorraga, mis on valdav siis, kui kohaldatakse tavapäraseid Portugali õiguses kehtivaid maksejõuetuse norme, kuna need näevad ette hüvitise kõigile ettevõtja võlausaldajatele, sealhulgas allutatud võlakirjade omanikele ettevõtja varadest lähtudes ja vastavalt hüvitamise korraldusele. Nimetatud vastuses väitsid apellandid kokkuvõtlikult, et nad on Portugalis kehtivate selle valdkonna õigusnormide kohaselt kaotanud oma nõudeõiguse kõigi BESi varade suhtes, sealhulgas puhtad varad.

47 Mis puutub väidetava õigusvastasuse tagajärgedesse, siis nagu selgub käesoleva kohtuotsuse punktist 35, väitsid apellandid nii Üldkohtus kui ka Euroopa Kohtus, et Portugali kohtus BESi kriisilahenduse otsuse peale esitatud tühistamishagi rahuldamise tagajärg oleks kas selle otsuse tühistamine või nende õigus nõuda BESi ebaseadusliku kriisilahenduse tõttu tekkinud kahju hüvitamist.

48 Komisjon omalt poolt rõhutab sisuliselt, et liikmesriigi kohtule tulevikus esitatav kahju hüvitamise hagi, millele apellandid tuginevad, et tõendada oma põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse vaidlustamiseks, on hüpoteetiline, kuna ei ole kindel, et liikmesriigi kohtule üldse hagi esitatakse, ning lisaks pole apellandid tõendanud piisava seose olemasolu nimetatud riigisisese hagi ja esimeses kohtuastmes Üldkohtule esitatud hagi vahel.

49 Kuigi apellantide võimalus tulevikus kahju hüvitamise hagi esitada ei saa neile anda tekkinud ja olemasolevat põhjendatud huvi paluda vaidlusaluse otsuse tühistamist, tuleb siiski meelde tuletada, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 44, et selline huvi võib siiski tuleneda liikmesriigi kohtus algatatud mis tahes menetlusest, milles liidu kohtus vaidlustatud akti võimalik tühistamine võib anda hagejale mingi eelise.

50 Samas on selge, et apellandid on juba esitanud Portugali kohtus BESi kriisilahenduse otsuse peale tühistamishagi. Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu käsutuses olevatest andmetest, et see hagi iseenesest võib apellantidele kasu tuua.

51 Seega tuleb analüüsida, kas – nagu apellandid väidavad – vaidlusaluse otsuse tühistamine Üldkohtu poolt võib mõjutada tühistamishagi, mille nad liikmesriigi kohtule BESi kriisilahenduse otsuse peale esitasid.

52 On tõsi, ning seda pole ka käesolevas apellatsioonimenetluses vaidlustatud – nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 34 –, et tema menetluses oleval asjal ja Portugali kohtute menetluses oleval asjal ei olnud sama ese, kuna esimeses kohtuasjas oli palutud tuvastada kõnealuse riigiabi vastuolu liidu õigusega, samas kui teises kohtuasjas oli palutud tuvastada BESi kriisilahenduse otsuse vastuolu Portugali õigusega.

53 Siiski tuleneb nii vaidlustatud määrusest kui ka Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et vaidlusalune otsus ja BESi kriisilahenduse otsus on lahutamatult seotud. Konkreetsemalt tuleneb selle kohtumääruse punktidest 4–7, et kriisilahendusmenetlus „hõlmas“ ajutise krediidiasutuse asutamist, kellele kanti üle BESi elujõuline äritegevus. Nendest punktidest ilmneb veel, et Portugali ametiasutuste poolt komisjonile esitatud kriisilahenduses kaalutavatele võimalustele antud hinnangu kohaselt nähti sildpanga asutamist kui „ainsat lahendust“, mis võimaldab säilitada Portugali Vabariigi finantsstabiilsuse, ning et komisjon pidas kõnealust riigiabi siseturuga kokkusobivaks, võttes arvesse Portugali ametiasutuste võetud kohustusi, mis hõlmasid nii sildpanka kui ka likvideeritavat ühingut ja puudutasid nende nõuetekohast likvideerimist. Nende kohustuste seas oli muu hulgas kavas keelata sildpangale üle kanda aktsionäride ja allutatud võlakirjade omanike varasid.

54 On tõesti selge, nagu märkis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 28, et apellantide võlakirjade väärtuse langus sai alguse BESi kriisilahenduse otsusest. Samuti – nagu märkis ka Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 31 ning mida apellandid pole vaidlustanud – ei võimaldaks vaidlusaluse otsuse võimalik tühistamine kohustada Portugali Vabariiki muutma oma otsust asutada sildpank ning mitte lisama selle varade hulka sellist liiki võlakirju nagu need, mis kuuluvad apellantidele.

55 Arvestades aga lahutamatuid seoseid vaidlusaluse otsuse ja BESi kriisilahenduse otsuse vahel, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 53 ning mis näitavad eelkõige, et kõnealune riigiabi anti BESi kriisilahenduse raames, tuleb tõdeda, et nagu apellandid väidavad, ei olnud Üldkohtul õigust – asumata liikmesriigi kohtu asemele, hindamaks selle tühistamishagi põhjendatust, mille nad olid BESi kriisilahenduse otsuse peale esitanud – võtta seisukohta, et kuna viimati nimetatud hagi ese ei olnud sama, mis Üldkohtus esitatud hagil, ei saanud vaidlusaluse otsuse võimalik tühistamine mingil moel, ning eriti apellantide poolt nii Üldkohtus kui ka Euroopa Kohtus esitatud seisukohtades kirjeldatud moel mõjutada hinnangut, mille Portugali kohus annab tema menetluses olevale hagile.

56 Nimelt ei tule liidu kohtul, kes analüüsib talle hagi esitamiseks põhjendatud huvi olemasolu, hinnata liikmesriigi kohtule riigisisese õiguse alusel esitatud hagi põhjendatuse tõenäosust ja seega asendada seda kohut niisuguse hinnangu andmisel. Siiski on vajalik, kuid piisab, et liidu kohtule esitatud tühistamishagi tulemus annaks selle esitanud isikule mingit kasu (17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt *vs.* komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 76). Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 42–55, on see käesolevas asjas nii.

57 Kõike eespool toodut silmas pidades tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtumääruse punktides 34–36 leidis, et kuna tema menetluses oleval asjal ja liikmesriigi kohtu menetluses oleval asjal ei ole sama ese, siis ei mõjutaks vaidlusaluse otsuse tühistamine liikmesriigi kohtumenetlust ega tooks seega apellantidele asjaomase kohtupraktika tähenduses mitte mingisugust kasu.

58 Järelikult eksis Üldkohus ka siis, kui ta nimetatud kohtumääruse punktis 37 järeldas, et hagi tuli jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna vaidlusaluse otsuse tühistamiseks puudus põhjendatud huvi.

59 Neil tingimustel tuleb apellatsioonkaebus rahuldada ja vaidlustatud kohtumäärus seega tühistada.

Kohtuasja suunamine tagasi Üldkohtusse

60 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

61 Käesoleval juhul pole Euroopa Kohtul vajalikku teavet, et teha ise lõplik otsus komisjoni poolt esimese astme menetluses esitatud vastuvõetamatuse vastuväite suhtes, mille kohaselt puudus vaidlusaluse otsuse tühistamiseks põhjendatud huvi. Sama kehtib hagi sisulises osas, kuna vaidluse see aspekt puudutab ka nende asjaolude analüüsi, mida Üldkohus vaidlustatud kohtumääruses ei hinnanud, ning neid ei käsitletud ka Euroopa Kohtus.

62 Järelikult tuleb suunata kohtuasi tagasi Üldkohtusse, et see kohus teeks otsuse komisjoni poolt selle alusel esitatud vastuväite suhtes, et apellandid ei täitnud ELTL artikli 263 neljanda lõigu nõudeid.

Kohtukulud

63 Kuna kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtule, tehakse käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude osas otsus hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 19. juuli 2017. aasta määrus BPC Lux 2 jt *vs.* komisjon (T-812/14, ei avaldata, EU:T:2017:560)**.

2. **Saata kohtuasi tagasi Euroopa Liidu Üldkohtusse.**

3. **Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.**

Allkirjad